

بدل اشترا

(پوستہ اجرتیہ برابر)

سنہ ایک ۵۰ غروش

آلتی آلتی ۳۰ »

نسخہ سی ۱ غروش

سرمد المصنفین
۱۳۰۷

ادارہ خانہ و مطبعہ سی

استانیولہ باب عالی جادہ

سنہ قرہ بیت کتباتہ سی

درج ایسلین اوراق اعادہ

اولجاز

باش محرری:

صالح ذکی

بِحَشِّ نَبِيِّ كُنَّا بَرِيَّةً نَشْرُؤُ لِنُؤْفِقِي وَابْرَأِي هَفْتَهُ لِكَ غَنِيَّةً

قدر آتیرمشد. بو تداوی سایه‌سند شکرک مقدار
آزالمه باشلاوبوب بر قاچ آی صوکره کاملاً کسلش، فقط
بوآشاده خسته (مور قومانی) امراضی کاملاً کوسترمشدر:
کوز بیکری بوزنش، وجوده ریشه گلش، افعال عقلیه
انحطاطانه اوغراش، خسته به هرشی، حتی کونده
۱۰۰ غرام شکر یدیرلدیکی حالده بنه ادرارده اصلاً
بولغامش امراضک کاملاً صاووشدینی وشفای قطعی
اولدینغی اثبات اتمشدر. آرتق یاولاش یاولاش اقیونک
استمالدن خسته بی واز کچومش، حجم بدن آرتورق صحت
بدن بر بنه گلش. مع مافیه یالکر ایکی کوزینه (قازاقت)
استخدمه کی قابل تداوی خسته‌لک عارض اولمشدر.

دوقور

ش. مغومی

حَاجَاتِ مَبْنِیَّة

سالمه فرانسیسکو سرکی عمر میسی

(شیقاغو) معرض عمومیسندن صوکره (سان-
فرانسیسکو) ده ده‌ها کوچوک بر مقیاسده بر سرکی
عمومیتک کشادینه تثبیت ایلدیکه معلومدر. بو سرکی
کال شعله ایله کشاد ایلدیکه کبی فرانسیسکو نشر اولان
بعض رسائل موقوتده کورلدیکه اوزرم، اولجه هرهنه‌سبیه
مبنی‌ایسه، (شیقاغو) سرکیسند ضرر دیدم اولان صنعتکله
ران ایله تجارتدن (فرانسیسکو) سرکیسند اشتراک ایدنلری
تلافی مافات دخی اتمشدر.

معرض مذکورده شایان دقت اولان مواددن بری
بو نسخه ده درج ایلدیکمز رسنده کوریلان وموسیو (بونه)
طرفندن انشا ایدیلان قله‌در.

بو قله سکسان متره طولنده اولوب بالطبع (ایفل)
قله‌سنه قارشو هیچ بر وقت رقابت دعواسیله انشا ایلدماش ایسده
غایت واسع بر حوضک اورتیه‌سند بولتان بر اطمنک
اوزربنه بنا ایلش اولتی و بو آلهیه کچمک ایچون درت

مرضیه‌لک بر طرف اولوب اشتهاک عودت ایلدیکه
کورمکه موفق اولمشدر. شمعی به قدر بوضو رله تداوی
ایلدیکه اوتوز بر خسته‌دن اون دردی کاملاً شفایاب اولمش
وسکرند یاری یاری به ایلک حصوله گلشدر. مقدار
استمال ۱۰۰ ده ۵۰ ساتی غرام مقدارندکی محلولدن
تحت الجلد شریغه اتمکدر.

بو خصوص دیگر بر چوق خستکانه تطبیق ایلدیه.
رک هپ بر درجه تاثیرات و نتایج دسترس اولنورسه عالم
انسانیکی احیا ایلدیکه موفیات طبیعه صیرمه‌سنه کچه‌چکدر.
... - انگلیز اطبا سندن دوقور (فیوت)
قادرلرک سودی کسکک ایچون غایت بسیط و ساده
بر اصول میدانه جبقارمشدرکه اوده نفع یاراقلری صحیح
لایه صورتده ملرک اوزربنه قویتمدر. بو سایه سوت
کسیله رک های لبنی و سائر عوارضک اوکی آتخنده
ایش.

چو جوغنی امن بریه‌جک ویا سوتدن کسه‌جک
قادرلرک مزده.

... - هر دویه قارشو کاهرک طبیعی عاجز بر افاق
و ارکجه موت ایله نهایت پذیر اولان (تبول سگری)
یعنی شکر ایسه‌مک علتک چوق مقدار اقیون استعمالیه
قطعیاً بمبدل شفا اولدینغی (سمن مدیقالم) جریده طبیعه
سند مطالعه ایلدک. (بو هالاند) نامنده بر طبیب الی
طقوز یاشنده مقدما چوق عشرت ایتش بر خسته‌بی علت
مذکوریه قارشو اتغای مقتضی بر استطعام فنی به مجبور
ایدوب (اتی‌بریش) و سائر ادویه‌بی استعمال ایلدیکه
خالده بنه بکرمی ساعتده بولک مقداری اوج درت لیتربه
وو مقدار ادرارده کی شکر دخی ایکی اوج بوز غرامه
وارمده ایش. بنا علیه سیدیکده بومورطه آتی. آسه
طون، حامض دی آسه‌نیک و سائر بولغامشدر کیت کیده
ایقوس سزاق، قاپه‌لرنده آلام مصیبه دخی ظهور ایلدیکندن
دوقور (بو هالاند) هر کون هر دفعه ده ۱۵ طامله اولتی اوزرم
۴۵ طامله سیدنهام لاودانومی استمدکی اقیون مستحضراتی
اعطاسنه باشلامش و بو مقداری ۲۰۰ الی ۳۰۰ طامله به

دن قالقان بر سیاح شتندوفر ایله (پرس دوغال) برونه کاسدیکی حالده اورادن (بهرنک) بوغازینی مرور برله (ولادی ووستون) لیانسندن پترسبورغه منتهی اولان شتندوفر ایله اورویاه مواصلات ایده جک ویا لکز بهرنک بوغازینی بحر آکچمش اوله جقدر .

بهرنک بوغازینک الک طار اولان محلی سکسان کیلومتره دن عبارت اولدیغنه کوره بورایده بر تونل ویا خود کوپری انشاسی حائده آرتق اصرقادن بر آ اورویاه کک کبی بوندن بر قاج سنه اول تصور لرده بیله اولمیان برشی وجود بوله جقدر که بوده حقیقه معارفک ترقیسنه دال اولان آثار عمرانک الک برنجیلرندن اوله جقدر .

§

جغرافیا انجمنری

بو کونسی کونده کره ارض اوزرنده جغرافیا فنک ترقیسیله مشغول اوراق اوزره جمعا ۱۱۱ عدد انجمن موجوددرکه بو انجمنلری تشکیل ایدن اعضا لک عددی ۵۳۰۰۰ کیدین عبارت اولدیگی کبی واردات سنویه لری ده ۱،۵۲۲،۵۰۰ فرانقه بالغ اولمقددر .

بو انجمنلرک نشر ایلدکاری رسائل موقوه، غزیه، و سائر اوراق مطبوعه نک عددی، ۱۰۴ اولوب بونک هان نصفی یعنی الی دودی فرانسزجه، قرق دودی المانجه، اون اوجی انکلیزجه، سکری روسجه، یدیس ایالیانجه یدیس اسپانیولجه و اونیری ده السنه سازه اوزره محرد درکه بونلر میانسند بری ده ژاپونیا جقدر .

جغرافیا انجمنلرنک الک اسکسی، (پارس) جغرافیا جمعیتی اولوب ۱۸۲۱ سنه میلادی سنده تأسیس ایلدلشدر . بوندن صوکره ۱۸۲۸ سنه میلادی سنده برلنده و ۱۸۳۰ ده لوندرمه تشکیل قتلان وتشکیل ایلدکاری مقر حکومتلرک ناملرنه نسبه یاد اولان جغرافیا انجمنلری کایر . فقط بو انجمنلر میانسند الک مهمی والک اقتصادلیسی ۳،۶۰۰ اعضادن مرکب اولان لوندرنک * جغرافیا انجمن قرا لیمی * در .

جهتدن برر کوپری انشا ایلدیکی کبی بونلرک یانی باشلرنده کچهلری الکتریق ضیاسیله تنویر اولان برر شلاله بولغی کبی تربیات جدیده ایله تزین اولمشدر .

(ایفل) قله سنک درت آیینی یرینه بوقلهده اون سکر متره ارتفاعسنده درت عدد چین طرزی کوشک موجود اولوب بونلرک اوزرندهده تمام بر موسیقه طاقیله ایکی یوز سامعینی محتوی اوله بیله جک بر سالونی حاویدر .

برده موسیو (بون) نک انشا کرده سی اولان بو قله نک تپسی (ایفل) قله سنده اولدینی مثللو ساده بر یاراد طونر ایله منتهی اولوب غایت جسیم وآلتون یالیزیلی بر کره ایله بونک اوزرندهده ینه آلتون یالیزیلی بر آبی هیکلی بولنور که شسو هیکل اهالی مذکورنک نشانه میلیسنی تشکیل ایدر .

بو قلهده الک زیاده نظر دقتی جلب ایدن وعادتا زوال رک کوزلرنی قاشدیران شی، الکتریق ضیاسنک مبذولیتیدر . فی الحقیقه اوزرنده بولان وضایی اوزاق مسافله قدر ارتسامه مخصوص اولان فنارلردن ماعدا خارجا سکسان بیک الکتریق لامبه سیله تنویر ایلدلشدرکه بوده قله نک انجمنده بولندینی باغچیه آرنجه لطافت وبرمکدهدر .

§

سربا شتندوفرلری

سربانک اقصای شرقیه سنده کان (ولادی ووستون) لیانی ایله اورویای روسی میاتی ربط ایده جک اولان بو شتندوفر حقیقه عصر حاضرک عجائب عالمدن معدوددر . اولجه مذکور شتندوفرک، کله جک ۱۹۰۴ سنه میلادی سنده کشادی قرار کیر اولمش ای دیسهده عملیاته کال کر میتله دوام ایلمسنه مبی کله جک ۱۹۰۱ سنه میلادی سنه قدر ختام بوله جنی تخمین اولنور .

بوشتندوفر خطی اکال اولندقدن صوکره (شیقاغو) دن (آلاسقا) شبه جزیره سنه قدر بر شتندوفرده انشا ای دیله جک اولور ایسه اورویا ایله آمریقا بپندنه ایکنجی بر طریق کشاد ایلمش اوله جقدر . فی الحقیقه مثلا (نیو یورق)

تقد قالدیرمدر

بو صیره ده یارس شهرینک بر قاج صو قاغنه ماوون رنکنده قیرمیزیمی بر آغاجدن قالدیرملر فرش ایدلمکده درکه ماوون آغاجی ظن ایدیلن بو آغاج اوقالیتوس و یانام دیکرله (اوسترالیآ آغاجی) ندن باشقه برشی دکادر .

بو آغاجک طایاققانی حسیدله یالکز صو قاق قالدیرملری ایچون دکل آبنو سحیلق صنعتیه کمی انشا آتنده دخی قوللانلهسی قویاً مأمول ایدلمکده اولوب بودرجه اوصافی جامع اولان بر آغاجه نادراً تصادف اولغشدر . اوسترالیا ده بو آغاجلردن غایت جسیم اورمانلر موجود اولدینی و بونلر غایت چابوق نشو و نما بولدینی جهتهلر بهاجه صوک درجه اوجوز ایدمهده میشه آغاجندن بک چوق طایاقلیدر .

بوندن ماعدا بو آغاج دکیز صوینده اصلاً جورومدیکی کچی کیلوره عارض اولان قورقچ قورت بونک مساماتندن دخول ایدمه.

روایت اولندیغنه کورمه اوتوز التی سنه دیکر ایچنده قالمش اولان بو آغاجدن معمول برکیریشه هیچ برشی اولماشدر .

هر شیئی تجربه میال اولان انکلیز لر ذاتاً خیلی وقتدن بری بو آغاجی آراهه قابوسی ویشیخته کی شیلرله اک کوزل جلابه صالح دوشمه لر اعمالنده استعمال ایدوبورلر . بو آغاجلر یانغینه دخی مقصاومت ایدیکندن یوما من الایام بتون یارس شهرینک بو آغاجدن انشا ایدلهسی ملحوظدر .

نعت البحر تلغراف خطی

دیکر ایچنه وضع اولسان ایلمک تلغراف قابوسی انکلیترده کی «دوور» شهرینی فرانسه ده کی «قاله» شهرینه ربط والصاق مقصدیه وضع ایدلمش اولوب قابولونک دیکزه القاسی عملیات ۱۸۵۰ سنه میلادیسنده یعنی بوندن قرق درت سنه اول اجرا اولغش و یالکز برکون سورمشدر .

ایرته سی سنه ایکنجی بر خط کال موفقیتله وضع ایدیلوب شو اصولک محسناتی آراهه ایلهمش اولدیغندن ۱۸۵۳ سنه سنده «دوور» شهریه یحقیقاً ایمانلرندن «اوستاند» لیاقتی بکدیگره ربط ایچون بر قابلو ده وضع اولغقه برابر بر عتیق ایل بر جدید بیننده دخی بویه بر واسطه مخبره تأسیسی فکری متبادر خاطر اولمشدر .

شو تصور عظیمی حسن نتیجه ایشال ایتمک اوزره ۱۸۵۶ سنه سنده بر قومبانیه تشکیک ایدمه درک ایکی سنه صوکره ایرلاندا جزیره سی ایل «نوفوندلاند» بیننده دیکزه بر قابلو وضع و القا ایدلمش ایدمه اوج هفته کچمه دن قیرلمشدر

بو کیفیت متبشترک شوق و غیرت لرینی کسرایتدیکندن ۱۸۶۵ سنه سنه قدر اوقیانوس اطلسیده بو بولده دیکر بر کونه تجربه اجرا ایدلمه مشدر . تاریخ مذکورده بر قابلونی حاملماً اوقیانوس اطلسیه چیقاریلان «غربت استرن» سفینه سی طرفدن بخره القا اولسان قابلو قویدیفندن آنجیق ۱۸۶۶ سنه سنده اوچنجی بر قابلو وضع اولنه بیلدی . «غربت استرن» سفینه سی اوچنجی قابلونی کال موفقیتله برینه قویدقدن صوکره قوعش اولان ایکنجی قابلونی لهماهه مک عملیاتنه دخی تشبثله بونی اکاله و بو صورتله ایکی خط تلغرافی تأسیسه موفق اولمشدر . شوراسنی ده سوبله یلمکه اوزمانکی تعرفه موجبیه یکریمی کله ایچون یکریمی انکلیز لیراسی یعنی هر کله باشنه بر انکلیز لیراسی آلینیردی .

بو کونکی کون بحر محیط اطلسیدن اون بر عدد قابلو کچدیکی کی دیکر بر یکی قابلو دخی قولقی اوزردر . الیوم جاری اولان تعرفه موجبیه هر کله ایچون تلغراف اجرتی ۱ شیلیندن عبارتدر .

ممالک شرقیه ایلهمه مناسبه کیرشمک ایچون اک ابتدا وضع ایدیلن قابلو بحر احرر قابلوسی اولوب بو قابلو سوبیشدن عدنه و اورادن کراچه قدر امتداد ایددیکی جهتهلر ۱۸۵۹ سنه سنده بر «هندستان تلغراف قومبانیه سی» تأسیس و تشکیل اولندی .

کتابک مؤلفسه دائر نه - شقائق نعمانیہ - ذیلر ندمه و ندمه کاتب چابی مرحومک تقدیم التوار یخندہ بر قیدہ ظفر یاب اولنه مامش و آنحق کندیسنگ عن اصل جزا برلی اولوب مدت مدیده دار السلطه السیده بولنه رق تحصیل علوم و فنون ایلدکن صوکره اواخر عمر ندمه ملککی جانبته عودت و اورادن ده ایضای فریضه حج ایتمک اوزره جانب حجازه عزیمت ایلدیکی بو اثرینک تدقیقی سایه سنده میدانه چیقشددر .

بو حساب کتابی کاتب چابی مرحومک کشف الظنوننده کورلدیکی اوزره بر مقدمه و درت مقاله ویا اصل و برخاقه اوزرینه مرتب اولوب مقدمه علم حسابک تعریفیه موضوع و غایتی و اصول تعداد و ترقی مینددر .

حضرت مؤلف علم حسابی . (شیخ شهاب الدین احمد بن الهایم) حضرت تلمیسه توفیقاً : « بر علمدرکه اصولیه مجهولات کتبی معلوم اولور » [۱] ویا « شول اصوللری معرفت نامه ایله تیلکدرکه انکله مجهول اولان عددک استخر اجه و صول بولور » دیه تعریف ایتمشددر .

علم حسابک موضوعی « عدد » اولدیغنی بیان ایله برابر علمای عصره حرمة واحدی اول امرده اعداد صرسته ادخال الیامش ایسهده اصول جبر و المقابله بی تعریف ایدرکن بو قیددن کلاً صرف نظر ایتمشددر .

حسابک غایتی بختنده جناب مؤلف « مطلوب اولان مجهولی معلوم اولان مفروضدن تیلکدر » دیدکن صوکره علم حسابک تحصیلندهکی شرفک یک عالی اولدیغنی و چونکه « موقت ، تاجر ، طبیب و بلکه اکثر خلق بو علم جیلیدن مستغنی اولمیدیغنی » اخطار ایتمکدن کیر و طور مامشددر .

درون کتابده استعمال ایلدیکی و « غباری » تسمیه ایستیک ارقامک اشکالی بوکونکی کون مستعمل اولان ارقامک شکلرینه مشابه ایسهده بش رقنک شکلی تقریباً (B) صو- رتده و صفردده شمعدیکی (۵) رقی طرز ندمه ارانه اولغشددر .

معلوم اولدیغنی اوزره صفراک نقطه ایله ارانه ایدلسی

[۱] « » « اره سنده یازیلان سوزلر عینیه مؤلف کتابک

کلامیدر .

بو قومانییه جوق کچمدهن اعلان افلاس ایستیکندن بحر احمر قابلو سی متروک قالدی . بوندن صوکره یعنی ۱۸۶۰ سنه سنده مالطه ایله اسکندریه بیننده کی خط تلفرانی تأسیس ایدیلهرک بوندن نتایج حسنه حصوله کلدیکندن یاواش یاواش قابلولر تکثیر و قومانییه لهرک مقداری تزید ایلدی . الیوم اولکی قومانییه لهرک عملیاتی برلشس و بالجله خطوط شرقیه مالک بولغشددر .

مقاله مخصوصه

آثار اسلاف [۱]

بو مقاله مزده طقوزنجی عصر هجری آخر ندمه (علی بن ولی ابن حمزه) نامنده بر ذات طرفدن مکّه مکرمده لسان عذب البیان ترکی اوزره تألیف ایدلش بر حساب کتابندن بحث ایدمچکر .

موضوع بخف اولان کتابک اسمی « تحفه الاعداد لذوی الرش و السداد » اولوب « تحفه الاعداد » ترکینک دلالت ایلدیکی ۹۹۹ رقی تألیفه تاریخ دوشورلمشددر .

بو کتابک ید عاجزانه مکن نسخه سی [۲] ۱۱۸۰ تاریخ هجری سنده محمد صادق ابن الحاج یوسف الاسکداری خط دستنیله یازلمش و جماعاً ۵۱۲ صحیفه دن وهر صحیفه ده ۲۵ سطر دن مرکب بولغشددر .

در سعادتنک آیاصوفیه ، نور عثمانی ، عاشر افندی کبی بیوک کتبخانه لر ندمه بو اثره تصادف ایدیله مدیک کبی مرحوم کاتب جلیبنک « کشف الظنون » نامنده کی اسمی کتبه ندمه « تحفه الاعداد فی الحساب ترکی لعلی بن ولی الفقه بکه ورتب علی مقدمه و اربع مقالات و خاتمه دن فضل بر شی بولنه مامشددر .

[۱] بوسر لوحه نختنده بوندن بویه اسلاف کرامک تألیفات فیه لرندن بحث اولنه چقددر .

[۲] بو نسخه نادره بوندن اوچ سنه اول مصاف اسعد افندیدن آلفشددر .